

Клайв Стейплз Льюїс

ХРОНІКИ НАРНІЇ

ЛЕВ, БІЛА ВІДЬМА ТА ШАФА

Хроніки Нарнії

Клайв Льюїс

Лев, Біла Відьма та шафа

Книжный Клуб «Клуб Семейного Досуга»

1950

УДК 821.111
ББК 84.4ВЕЛ

Льюис К. С.

Лев, Біла Відьма та шафа / К. С. Льюис — Книжный Клуб
«Клуб Семейного Досуга», 1950 — (Хроніки Нарнії)

ISBN 978-0-00-726943-3

У світі існує безліч дверей. Та лише одні ведуть до чарівної країни Нарнії, де панує магія, мешкають фавни, гноми, кентаври, а звичайні тварини здатні розмовляти наче люди. І саме ці двері випадково знаходить четвірка дітлахів у звичайній платтяній шафі. Пітеру, Сьюзан, Едмунду і Люсі судилося виконати древнє пророцтво: стати королями Нарнії та разом із величним левом Асланом й добрими мешканцями Нарнії врятувати прекрасну країну від довічного льодового полону, у який її закувала підступна Біла Відьма.

УДК 821.111
ББК 84.4ВЕЛ

ISBN 978-0-00-726943-3

© Льюис К. С., 1950
© Книжный Клуб «Клуб Семейного
Досуга», 1950

Содержание

Лев, Біла Відьма та шафа	6
Розділ 1	7
Розділ 2	12
Розділ 3	19
Розділ 4	26
Розділ 5	31
Конец ознакомительного фрагмента.	35

Клайв Стейплз Льюїс Хроніки Нарнії

Люсі Барфільд

Люба моя Люсі,

цю історію я написав для тебе, але ось яка халепа – коли я починав її, то й не замислювався над тим, що дівчата дорослішають значно швидше, ніж складаються книжки. І ось ти вже занадто доросла для казок, а доки книжку друкуватимуть та переплітатимуть – подорослішаєш іще. Але прийде час, коли ти вже станеш настільки доросла, що знову зацікавишся казками. І тоді ти дістанеш цю книжку з найвищої полиці, змахнеш з неї порох і нарешті розкажеш мені, чи сподобалась тобі вона. На схилі віку я вже й недочуватиму, й недобачатиму, та й клепок вже, мабуть, не вистачатиме, але й тоді я залишуь твоїм ніжно люблячим хрещеним батьком.

К. С. Льюїс

Лев, Біла Відьма та шафа

Розділ 1

Люсі зазирає у шафу

Були собі якось четверо дітлахів на ім'я Пітер, Сьюзан, Едмунд та Люсі. Ця історія про те, що трапилося з ними, коли батьки відіслали їх подалі від Лондона під час війни через бомбардування. А відіслали їх до старенького професора, який мешкав у глушині, звідки до найближчої залізничної станції було миль десять, та й до поштамту не менш як дві. Дружини він не мав, а мешкав у великому сільському будинку разом із домогосподаркою місіс Макріді та трьома покоївками (звалися вони, між іншим, Айві, Маргарет та Бетті, але власне для нашої історії це не має великого значення, бо вони тут майже не з'являються). А ось Професор був вельми старенький, мав пасма скуйовдженого сивого волосся, що росло скрізь по всьому обличчю так само, як і на голові; тож дітлахам він одразу сподобався, хоча, треба визнати, у перший вечір, коли він тільки вийшов на подвір'я, щоб їх привітати, то мав настільки чудернацький вигляд, що Люсі, наймолодша з усіх, навіть трішечки злякалась, тоді як на Едмунда (другого за віком серед наймолодших) напав дурносміх, тож йому довелося вдавати, нібито у нього свербить у носі, щоб приховати свою зніяковілість.

У той самий вечір, щойно всі побажали Професору добраніч та піднялися на другий поверх, хлопчики одразу ж прибігли в кімнату до дівчаток, щоб разом обмізкувати стан речей.

– Нарешті ми самі собою, і в тому сумнівів немає, – сповістив Пітер. – Це мені до вподоби. Із цим дідуганом можна бешкетувати як завгодно.

– А як на мене, він здається напрочуд милим, – обізвалась Сьюзан.

– Та годі вже! – не витримав Едмунд, який за цілий день добряче втомився, але всім своїм виглядом пружився вдавати, що то не так, і від тих зусиль перебував не в найкращому гуморі. – Досить гомоніти, наче...

– Наче хто? – прискіпалася Сьюзан. – А чи не час декому йти «люлі-люлі»?

– Терпіти не можу, коли дехто вдає із себе матусю, – відрізав Едмунд. – І не тобі вирішувати, коли мені йти до ліжка. Отож сама і йди.

– Може, краще всі підемо? – мовила Люсі. – Бо якщо нас почують, здійметься великий гвалт.

– Облиш, – заспокоїв її Пітер. – Нічого не станеться. Я тобі кажу, що в таких домівках як ця, до тебе нікому немає діла. Та й не почує ніхто – звідси до їдальні хвилин десять ходи, якщо враховувати усі сходинки та переходи.

– Ой, а це що за галас? – підхопилась Люсі. Їй ще ніколи не доводилось гостювати у таких великих будинках, і навіть від самої думки про всі ті численні переходи та двері, що прочинялися у порожні кімнати, їй ставало якось моторошно.

– Це лише птах, – кинув Едмунд.

– Точніше, сова, – кивнув Пітер. – Тут місця для птахів, либонь, чудові. Зранку ми все обстежимо як слід. А тепер і справді час лягати в ліжко. Здається, у таких місцях на тебе може чатувати все, що завгодно. Ви бачили ті гори, які ми проїжджали? А ті ліси? У хащах мають ховатися орли, там мають ховатися олені, там мають ховатися яструби!

– Борсуки, – підхопила Люсі.

– Змії, – здригнувся Едмунд.

– Ліси, – примружилась Сьюзан.

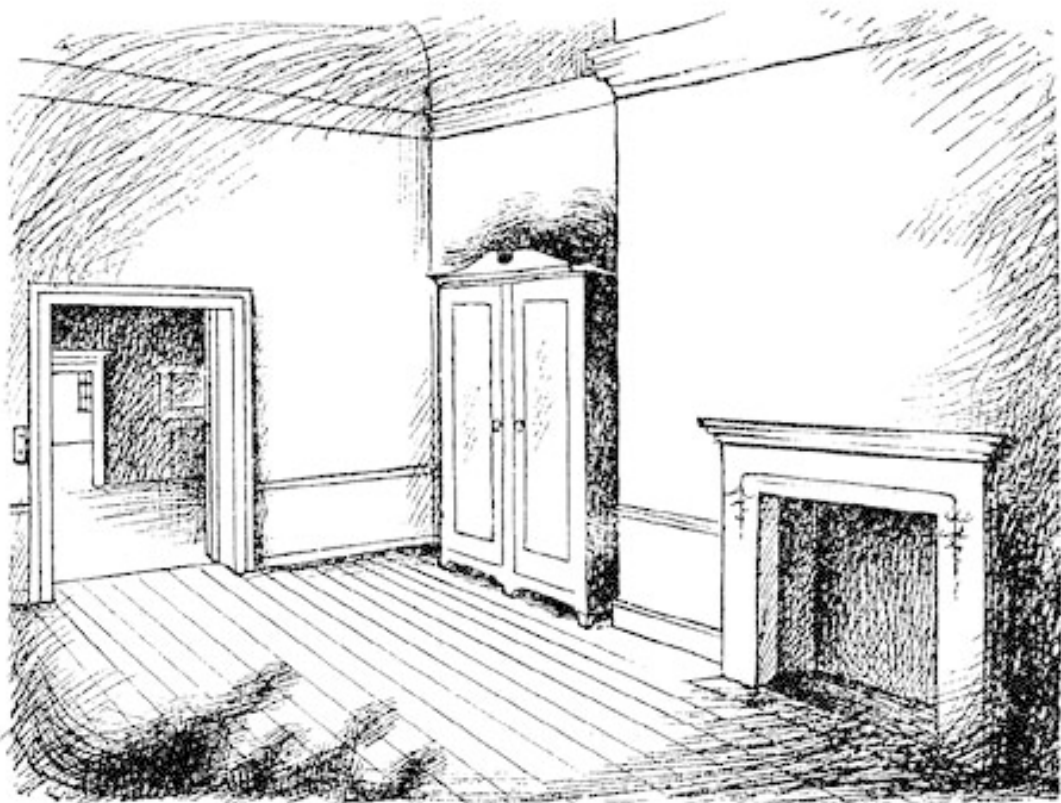
Проте, коли настав ранок, надворі йшов затяжний дощ, та такий рясний, що як не вдивляйся у віконце, побачити ані гори, ані ліси було аж ніяк не можливо, навіть струмок у садку – і той губився у сірій мряці.

– Авжеж, тільки-но зберешся на прогулянку, як одразу дощить, – зауважив Едмунд після сніданку з Професором, коли дітлахи піднялися до кімнати, що їй було відведено їм за дитячу; то була довга кімната з низькою стелею та двома рядами вікон: двоє вікон дивилися в один бік, а двоє – в інший.

– Було б чого бурчати, Ед, – одразу урвала його Сьюзан, – ставлю десять до одного, що вже за годину негода вщухне. А до того в нас і так знайдеться, чим себе зайняти. Я тут помітила радіо, книжки усілякі...

– Ні, ось це не для мене, – відмахнувся Пітер. – Я збираюся на розвідку – обстежити дім.

Усі з ним погодилися, і саме з цієї миті й почалися пригоди. Дім виявився з таких, яким, здавалось, немає ані кінця, ані краю, і до того ж він був багатим на всілякі несподівані закутки. Декілька перших дверцят прочинялись, як воно й очікувалось, до порожніх кімнат, що при потребі слугували спальнями для гостей, але вже наступна знайшла, чим здивувати: то була довга галерея з картинами й такою дивною річчю, як лицарські обладунки. Потім настала черга кімнати з зеленими драперіями на стінах та арфою у куточку, а через три сходинки вниз та п'ять сходинок угору знайшлася така собі зала з дверима, що відчинялися на балкон, а далі переходили одна в одну довга вервечка кімнат, усе заставлені книжками; більшість з них були старовинними, а деякі були більші за Біблію на пюпітрі у церкві. Невдовзі всі потрапили до ще однієї кімнати, яку можна було б вважати порожньою, якби не величезна платяна шафа у кутку, з таких собі старомодних платяних шаф, де зсередини на дверцятах причеплено дзеркало. Нічого іншого у кімнати не було, хіба що велика дохла синя муха на підвіконні.

– Нічого особливого, – знизав плечима Пітер, і всі гуртом висипали з кімнати – усі, окрім Люсі. Та залишилася позаду, бо, на її думку, усі двері були варті того, аби спробувати,

чи вони відчиняються, чи ні. Хоча цього разу вона була майже впевнена: що-що – а саме ці двері були на замку. Та, на її подив, вони відчинились без жодних зусиль, і їй під ноги викотились дві нафталінові кульки проти молі. Зазирнувши всередину, вона помітила ряд довгих зимових пальт, за якими виднілися хутряні шуби. До хутра Люсі була небайдужа: їй подобалось і вдихати неповторний хутряний запах, і голубити м'яке хутро долонями. Тому, не роздумуючи, вона забралася у шафу, щоб зануритись обличчям у хутро. А от двері вона залишила відчиненими, бо добре розуміла, що зачинятися у шафі – безглуздя. За крок чи два виявилось, що за першим рядом шуб сховався ще один. Тут було вже досить-таки темно, і тому вона простягла руки вперед, аби зненацька не вдаритися головою об задню стінку шафи. Так вона ступила ще один крок, а потім іще два чи три, з кожним наступним кроком очікуючи, що от-от кінчиками пальців торкнеться дерев'яної стінки. Та цього не сталося.

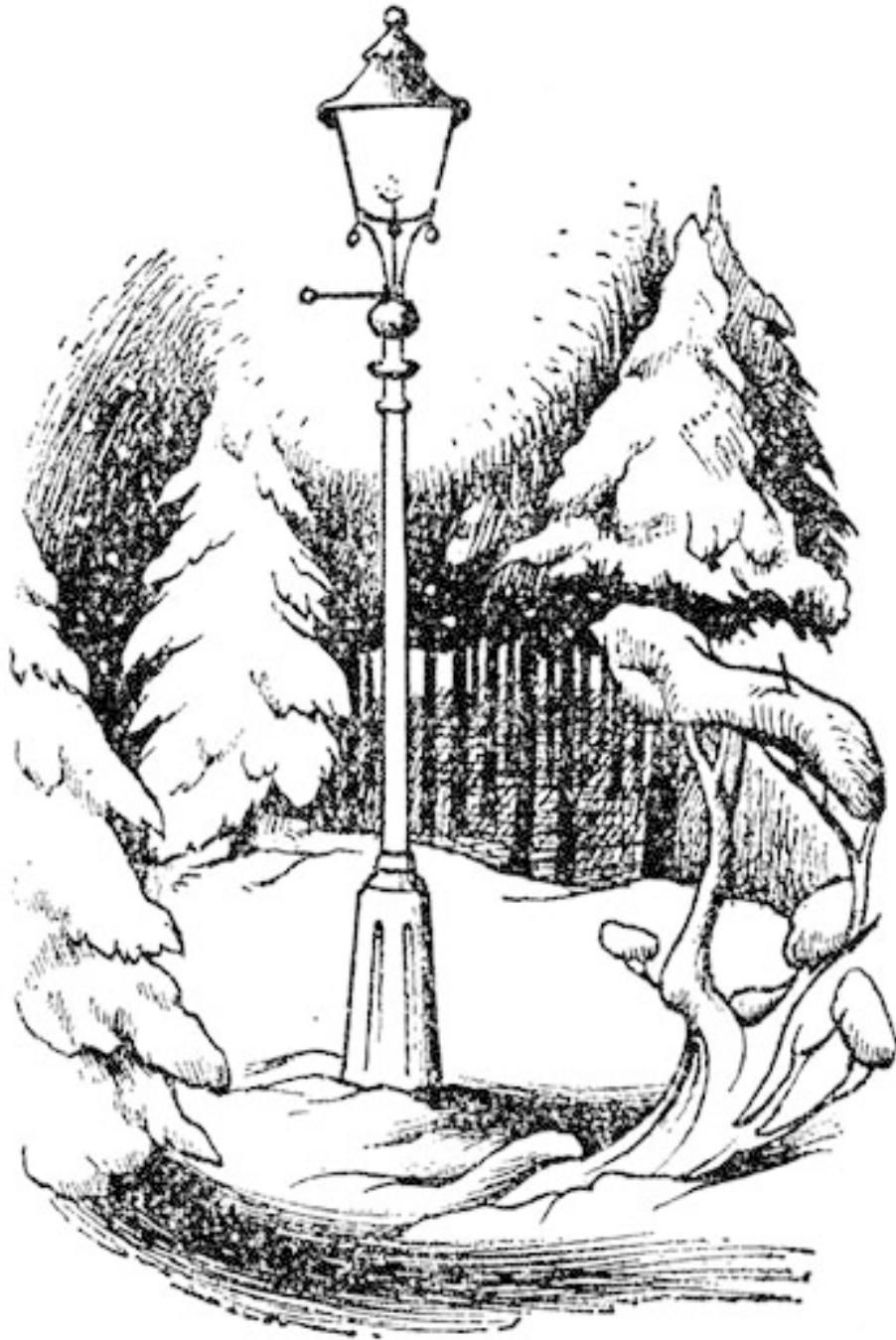
– Це має бути неабияка шафа! – вирішила Люсі, пірнаючи все далі у глибину та посуваючи рученятами м'які брижі хутра, щоб звільнити для себе місце. Тут вона помітила, наче під ногами в неї щось поскрипувало. – Чи то знов нафталінові кульки, чи що? – здивована, Люсі зупинилася та схилилася дотолу, щоб торкнутися того, не знати чого. Але замість твердого гладкого дерева, що мало бути підлогою шафи, вона відчула під рукою щось м'яке, крихке та дуже холодне. – Усе це дуже дивно, – мовила вона і ступила ще зо два кроки вперед.

Наступної миті виявилось, що її обличчя та рук торкалося вже не м'яке хутро, а щось тверде, жорстке та колюче.

– Ти ба, мене наче справжні дерева торкаються! – вигукнула Люсі. І побачила світло, що мерехтіло десь попереду; не за декілька дюймів, де мала бути задня стінка шафи, а далеко-далеко вглибині. Щось холодне та ніжне падало на неї згори. За мить вона збагнула, що стоїть посеред нічного лісу; під ногами в неї виднівся у темряві білий сніг, а з неба сипалися грайливі сніжинки.

Хоч Люсі й була дещо налякана, її допитливість і запал взяли своє. Вона озирнулася через плече – десь у глибині, поміж темних стовбурів дерев, досі виднівся дверний отвір шафи. Придивившись, можна було навіть розгледіти порожню кімнату, з якої вона зайшла. (Звичайно, двері шафи Люсі залишила відчиненими, бо немає у світі нічого безглуздішого, ніж замкнути себе у шафі.) Кімната була осяяна денним світлом. «Щоб не трапилось, а повернутись я завжди встигну», – вирішила Люсі та рушила по снігу вперед – *скрип-скрип* – поміж дерев до того, іншого світла.

Хвилин за десять вона дійшла до нього і побачила, що те світло лилося з ліхтаря на стовпі. Доки вона стояла і дивилась на ліхтар, дивуючись, звідкіля він узявся посеред лісу, та роздумуючи, що ж робити далі, їй почулося – *туп-туп* – ніби хтось крокує до неї. Невдовзі з темряви лісу в коло світла, що його відкидав ліхтар, і справді вийшло вельми дивне створіння.

Воно було лише трохи вище за Люсі й тримало в руках парасольку, обліплену білим снігом. З голови до поясу це була наче звичайна людина, а от ноги були немов козлячі, вкриті чорною блискучою шерстю, та закінчувалися двома козлячими ратицями. Крім цього, воно мало хвіст, але його Люсі спершу навіть не помітила, бо той був обережно підхоплений під руку з парасолькою, аби не тягнувся по снігу. Навколо шиї створіння намотало червоний вовняний шарф; шкіра його теж мала дещо червонуватий відтінок. Риси обличчя воно мало незвичайні, але приємні; а ще коротку гостру борідку та кучеряве волосся, з якого по обидва боки від лоба стирчали коротенькі ріжки. Як вже було сказано, в одній руці він тримав парасольку, а в іншій – декілька коричневих пакунків. Ці пакунки та сніг навколо створювали враження, ніби він щойно з магазину, де робив покупки до Різдва. Це був фавн. І коли він побачив Люсі, то від подиву навіть упустив свої пакунки.

– Боже ти мій! – тільки що й вигукнув він.

Розділ 2

Про те, що дізналася Люсі

– Доброго вечора, – чемно привіталася з ним Люсі. Та фавн так завзято збирав свої пакунки, що спершу навіть нічого їй не відповів. Лише впоравшись, він злегка вклонився.

– Доброго, доброго! Пробачте мою цікавість, та ви часом не донька Єви?

– Мене звати Люсі, – відповіла Люсі, не зовсім розуміючи, що він має на увазі.

– Але ж ви, пробачте за цікавість, дівчинка? – вів далі фавн.

– Звичайно, я дівчинка, – погодилась Люсі.

– І ви, звичайно, людина?

– Звичайно, я людина, – підтвердила Люсі, досі трохи збита з пантелику.

– Просто хотів упевнитися, – промовив фавн. – Який я нетямущий! Але ж я ніколи до цього не бачив сина Адама чи доньку Єви. Дуже радий. Інакше кажучи... – Тут він запнувся, ніби збирався сказати щось інше, аж раптом отямився. – Дуже радий, дуже. Дозвольте відрекомендувати себе – мене звать Тумнус.

– Дуже приємно познайомитись, пане Тумнусе, – ввічливо відповіла Люсі.

– А дозвольте мені поцікавитись, о, Люсі, донько Єви, – одразу ж запитав Тумнус, – яким чином ви потрапили до Нарнії?

– До Нарнії? – здивувалася Люсі. – А що це – Нарнія?

– Нарнія, як ви маєте змогу бачити на власні очі, – це та сама країна, де ми нині є; країна, що простягається від цього ліхтарного стовпа до величного замку Кейр-Паравель на Східному морі. А ви, мабуть, прибули до нас з непролазних хащів Дикого Заходу?

– Та ні, – зніяковіла Люсі. – А з цього, з гардеробу, що у вітальні...

– Еге ж... – протягнув Тумнус, помітно зажурившись. – От якби я був більш старанним учнем, коли вивчав географію за часів, коли я був ще маленьким фавником, то я б, напевно, краще знався на всіх цих дивовижних країнах. А тепер уже запізно.

– Але ж то ніякі не країни, – Люсі вже ледве втримувалась, аби не пирснути зо сміху. – Це, як би пояснити, – словом, там нині літо.

– Тимчасом, тут у нас у Нарнії зима, – зітхнув Тумнус. – Споконвічна зима. Зима така довга, що якщо ми хоч трохи затримаємось надворі зі своїми балачками, ми неминуче застудимось. А тому, донько Єви з далекої країни з такою привітною назвою Вітальня, де у сонячному місті з такою грізною назвою Гардероб завжди панує літо, чому б вам не піти зі мною і не продовжити цю розмову за чаєм у мене вдома?

– Вельми дякую, пане Тумнусе, – промовила Люсі. – Та, гадаю, мені вже час додому.

– Тут недалеко, ось тільки за ріг завернути, – запевнив її фавн. – Там палає вогонь, можна зробити грінки з сардинками і поласувати пирогом.

– Це дуже люб'язно з вашого боку, – спробувала відмовитись Люсі, – та мені не слід затримуватись надовго.

– Якщо ви, донько Єви, візьмете мене під руку, – немов не почув її Тумнус, – я зможу поділитися з вами парасолькою. Ось, саме так. А тепер ходімо.

І ось вже Люсі йшла лісом хтозна-куди під ручку з дивним створінням, немов вони знали одне одного все своє життя.

Йти і справді виявилося недалеко. Невдовзі вони опинилися у місці, де земля була кам'янистою та вибоїстою; повсюди стирчали скелі, що несподівано переходили у пологі пагорби та вимоїни. Зійшовши з чергового пагорба, Тумнус рвучко звернув убік, немовби збирався пройти крізь скелю, але в останню мить Люсі вгледіла вхід у печеру. Опинившись всередині, вона навіть примружилась від яскравого полум'я. А Тумнус перш за все маленькими кліщами вихопив з вогню жевріючу головешку та запалив лампадку.

– Ось тепер ми не забаримося, – промуркотів він та хутко поставив грітися чайник.

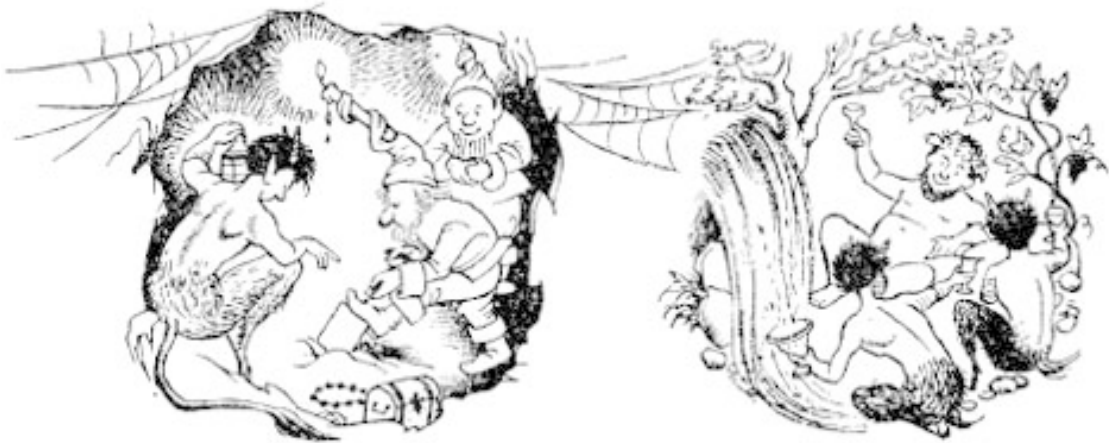
Люсі ще не доводилося бувати у такому затишному місці. Печера, куди її привів фавн, була невеликою; стіни її викладені з рудуватого каміння, і, що найголовніше, вона була сухою та охайною. На підлозі лежав килимок, стояли два маленьких стільці («Один для мене, а інший – для друга», – пояснив Тумнус), невеличкий стіл та шафа. Над каміном висів портрет старого фавна з сірою кудлатою бородою. В одному з кутів Люсі помітила двері, що, певно, вели до хазяйської спальні, а на стіні висіла поличка, заставлена книгами. Доки фавн збирав на стіл, Люсі розглядала книжки, що назвалися не інакше як: «Життя та послання Силена», «Німфи, їх побут та звичаї», «Люди, ченці та лісники – дослідження відомих міфів та легенд» або «Людина: вигадка чи реальність?».

– Прошу до столу, донько Єви! – невдовзі вигукнув фавн.

Чай насправді виявився чудовим. Не гіршими були і ледь зварені рябі яйця – кожному по одному, і тости з сардинками, а після них – ще тости, але з маслечком, потім тости з медом, а наостанок – глазурований пиріг. І коли вже Люсі втомилася їсти, фавн заговорив. Він знав безліч казкових оповідань про життя лісу. Він розповідав про танці опівночі, коли дріади, які живуть на деревах, та німфи, таємничі жительки колодязів та струмків, виходять потанцювати з фавнами; про відчайдушне полювання на білого, як сніг, чарівного оленя, що міг виконати будь-яке твоє бажання; про вечірки та про те, як інколи, у пошуках скарбів, у глибоких шахтах та кавернах натикалися на червоних гномів; а потім він розповідав про літо, одне з тих казкових літечок, коли ліси стояли зеленими, старий Силен на своєму гладкому ішаку іноді заглядав у гості, а час від часу навіть показувався й сам Бахус; у струмках замість води текло вино, а веселошам у лісі не було кінця-краю.

– А тепер до нас прийшла нескінченна зима, – сумно додав він.

...Аби хоч якось розвіяти сум, він заходився грати на дивній, схожій на соломинку, маленькій флейті, яку витяг із шафи. Мелодія, що він грав, була і тужливою, і радісною водночас, вона манила до танцю і разом з тим присипляла. Минуло чимало часу, доки Люсі прийшла до тями та зважилася перервати музику:

– Ах, пане Тумнусе, мені шкода зупиняти вас – так уже зворушливо ви граєте, та мені й справді час вертатися додому. Адже я зазирнула сюди лише на декілька хвилин.

– Тепер на те не найліпший час, – відкладаючи вбік флейту, скрушно промовив фавн.

– «Не найліпший час»? – хутко підвівшись на ноги, перепитала злякана Люсі. – Що ви маєте на увазі? Мені негайно потрібно вертатися. Мене, мабуть, уже шукають. – Вона підвела очі на фавна та запнулася. – Пане Тумнусе, що з вами?! – У його карих очах бриніли сльози, що за мить рясним потоком струменіли по щоках та стікали з кінчика носа. За хвилину невтішний фавн затулив обличчя руками та заривав ще дужче.

– Пане Тумнусе! Пане Тумнусе! – бідкалася біля нього Люсі. – Не треба плакати! Заспокойтеся! Що трапилось? Вам недобре? Любий пане Тумнусе, скажіть мені, що з вами сталося? – Та фавн ридав так, наче в нього розривалося серце. І навіть коли Люсі пригорнула його і позичила йому свій носовичок, він гірко ридав – тільки взяв носовичок і старанно витирав ним обличчя, витискаючи його кожного разу, коли той промокав наскрізь – і невдовзі Люсі стояла посеред вологої плями.

– Пане Тумнусе! – заволатала йому в самісіньке вухо Люсі. – Годі! Годі вже схлипувати! Як вам не соромно поводитися, наче маленьке дитя! Ви вже дорослий фавн! З чого б вам так ридати?

– А-а-а... – ще дужче заридав фавн. – Я плачу, бо я поганий, поганий фавн!

– Зовсім ви не поганий, – заперечила Люсі, – а, навпаки, дуже не поганий фавн! Найкращий з усіх знайомих мені фавнів.

– А-а-а... Ви б ніколи так не казали, якби тільки знали... – схлипуючи, ледь зміг промовити Тумнус. – Ні, я поганий, дуже поганий. Ніколи ще світ не бачив створіння, жалюгіднішого за мене.

– Що ж таке ви накоїли? – поцікавилась Люсі.

– Мій нещасний старий батько – то його портрет висить над каміном – ніколи б так не вчинив.

– Як «так»?

– Так, як вчинив я, – відповів Тумнус. – Він би ніколи не пішов у служіння до Білої Відьми! Ось до чого дійшов його син...

– Біла Відьма? Хто це така?

– Хто це така?! Та вся Нарнія в неї під п'ятою! Це вона зробила так, щоб у Нарнії панувала одвічна зима. Одвічна зима, і ніколи – тільки уявіть собі! – ніколи не настає Різдво!

– Як це жахливо! – не стрималась Люсі. – То які ваші обов'язки у неї на службі?

— Оце і є найбільш прикрим з усього, — простогнав Тумнус. — Я викрадач дітей, дітокрад — ось хто я. Придивіться до мене, донько Єви! Чи зможете ви повірити у те, що я — такий собі фавн, який, тим не менш, спроможний зустріти бідолашне безневинне дитя у темному лісі, дитя, яке нікому не заподіяло ніякого лиха, заприятитися з ним, запросити додому до своєї печерки, і все лише для того, щоб приспати пильність, а потім зрадливо віддати до рук Білої Чаклунки?

— Ні, — здивувалася Люсі. — Ви аж ніяк не схожі на фавна, який здатен на те, що ви кажете.

— Проте, — знизав плечима фавн, — я саме той фавн.

— Що ж, — повільно протягнула Люсі (вона не бажала ані поступатися правдою, ані образити фавна), — що ж, це був поганий вчинок. Та якщо вам шкода того, що ви накоїли, я впевнена, ви так більше не чинитимете.

— Шановна донько Єви, чи ви справді ще не зрозуміли? — вигукнув фавн. — Мова йде не про те, що я зробив, а про те, що я збираюсь зробити.

— Тобто? — зблідла Люсі.

— Ви — те саме дитя, — заходився пояснювати Тумнус. — За наказом Білої Чаклунки, зустрівши сина Адама чи доньку Єви, я маю негайно привести їх до палацу. Ви — перша, кого я зустрів, і хоч я й удав з себе гостинного господаря — запросив вас на чай, насправді ж я лише чекав слушної нагоди, коли ви задрімаєте, щоб доповісти про вас Чаклунці.

— Але ж ви цього не зробите, пане Тумнусе, — тривожно запитала Люсі. — Правда, не зробите? Ви не повинні, зовсім не повинні цього робити!

— Але якщо я не послухаюся Чаклунку, — похнюпився Тумнус, — вона обов'язково про те дізнається. Мені вкоротять хвоста, спилять ріжки, вищипають бороду волосинка за волосинкою; вона змахне рукою — і мої чудові роздвоєні ратиці перетворяться на жакливі тверді копита, як у нещасних коней. А якщо вона буде зовсім не в гуморі, то перетворить мене на кам'яну статую фавна, і я стоятиму в її жакливому палаці доти, доки на чотири трони Кейр-Паравеля не зійдуть ті, кому вони належать за правом. А чекати на це ще довго-довго, якщо взагалі коли-небудь я такого дочекаюся.

— Мені дуже шкода, пане Тумнусе... — промовила Люсі. — Але, благаю, відпустіть мене додому.

— Мабуть-таки, доведеться, — хилитнув головою фавн. — Так. Доведеться! Я вже і сам це розумію. Я і не знав, які вони, ті люди, доки не зустрів вас. Але тепер, як я познайомився з вами, вже не можу віддати вас у руки Чаклунки. Нам треба негайно рушати. Я проводжу вас до ліхтарного стовпа. Сподіваюсь, звідти ви знайдете шлях до рідного Гардеробу у Вітальні?

— Знайду, — впевнено відповіла Люсі.

— Тож, ходімо, але тихо, як миші, — попередив Тумнус. — У лісі повно її шпигунів. Навіть деякі дерева перейшли на її бік.

Полишивши все, як було, на столі, вони підвелися, Тумнус ще раз розкрив парасольку, Люсі взяла його під ручку, і вдвох вони попрямували до лісу. Надворі й досі сніжило. Зворотний шлях був зовсім несхожий на прогулянку до печери фавна — вони йшли мовчки, дуже швидко, тримаючись осторонь від світла. Люсі зітхнула з полегшенням, коли вони нарешті дісталися до ліхтарного стовпа.

– Чи знаєте ви, куди йти далі, донько Єви? – запитав Тумнус.

Пильно придивившись, Люсі помітила у гущині лісу клаптик буцімто денного світла.

– Так, – відповіла вона. – Я бачу двері у шафу.

– Тоді годі зволікати, – поквапив її фавн. – І... можливо... коли-небудь ви пробачите мені?

– Звичайно я вам пробачаю, – запевнила Люсі, щиро потиснувши йому руку. – Сподіваюсь, через мене ви не потрапите у халепу.

– Прощайте, донько Єви! – мовив наостанок фавн. – Я залишу собі носовичок? На згадку.

– Звичайно! – вигукнула Люсі та, не зводячи очей з плями світла попереду, щодуху помчала до неї. Нарешті замість грубих гілок у себе на обличчі вона відчула м'яке хутро, а замість снігу під ногами заскрипіли дерев'яні дошки. І ось вона вже вистрибнула з шафи в ту саму маленьку кімнатку, з якої і почалися її великі пригоди. Хапаючи ротом повітря, вона щільно зачинила за собою дверцята шафи та озирнулася. За вікном і досі йшов дощ, а з переходу до неї долинали знайомі голоси.

– Я тут, – вигукнула вона. – Я тут! Я повернулася, зі мною все гаразд!

Розділ 3

Едмунд і шафа

Люсі стрімголов вибігла з порожньої кімнати і в коридорі одразу ж зіткнулася з іншими дітлахами.

– Усе гаразд! – повторювала вона раз за разом. – Я повернулася, я вдома!

– Про що ти там базикаєш, Люсі? – знизала плечима Сьюзан.

– Як?! – здивувалася Люсі. – Ви що – мене навіть не шукали?

– То, виходить, ти ховалася? – усміхнувся Пітер.

– Бідна-бідна Лу! Вона десь ховалася, а ніхто цього й не помітив!

– Якщо тобі так закортіло, аби тебе почали шукати, ховатися треба набагато довше!

– Але ж мене не було не якихось п'ять хвилин, а довгі-довгі години! – дивувалася Люсі.

Усі інші лише витріщилися одне на одного.

– Ото дає! – Едмунд покрутив пальцем біля скроні. – Пришелепкувата, та й годі.

– Ти про що, Лу? – спитав Пітер.

– Як це, «про що»? – Люсі навіть образилась. – Одразу після сніданку я забралася до платтяної шафи і мене не було декілька годин! Там я куштувала чай, і зі мною трапилося таке-е-е...

– Що за дурниці? – знов знизала плечима Сьюзан. – Ми вийшли з кімнати якось хвилинку тому, а ти – майже одразу за нами.

– Люсі каже не дурниці, – заступився за молодшу сестру Пітер, – вона вигадує, аби всіх потішити, чи не так, Лу?

– А от і ні! Нічого я не вигадую! – затялася Люсі. – То не проста шафа, а чарівна! А в шафі – і ліс, і сніг, а в лісі – фавни, і Чаклунка, і навіть ціла країна! А зветься вона Нарнія! Ходімо-но, покажу вам!

Уже не знаючи, що й думати, услід за збудженою Люсі всі повернулися до кімнати. Дівчинка вибігла вперед та розчахнула двері шафи.

– Ось! Самі подивіться!

– Ото дурненька! – похитала головою Сьюзан, зазирнувши у шафу та посунувши убік хутрянй пальта. – Звичайна собі шафа. Дивись-но – ось її задня стінка.

Усі по черзі разом із Люсі зазирнули усередину, розсуваючи руками збірки хутра, щоб упевнитись, що то звичайнісінька собі шафа. У ній не було ані лісу, ані снігу, тільки дерев'яні стінки та гачки для одягу. Аби остаточно упевнитись, Пітер навіть забрався усередину та обмацав шафу руками.

– Що ж, непоганий розіграш, Лу, – цокнув язиком він, вилізаючи з шафи. – А ми вже були прийняли все на віру. Майже прийняли.

– Але це правда! – спалахнула Люсі. – Чистісінька правда! Лише мить тому тут все було інакше. Чесно-чесно. Повірте мені!

– Люсі, годі! – зупинив її Пітер. – Припини. Ти вигала добрий жарт, ми його оцінили. І на тому крапка.

Від сорому Люсі почервоніла як рак і хотіла щось заперечити, але й гадки не маючи, як саме, натомість гірко розридалася.

Упродовж наступних декількох днів Люсі була невтішна. Вона могла б замиритися з друзями, якби лише визнала, що то і справді була її вигадка. Але як надзвичайно чесна дівчинка, впевнена у своїй правоті, вона ніяк не могла змусити себе кривити душею. Люсі страшенно засмучувало те, що інші вважали її розповідь брехнею, і, правду кажучи, і ще й не дуже вдалою брехнею. До того ж, якщо двоє старшеньких пошуткували та забули, Едмунд, який іноді бував досить уїдлигим, нещадно з неї кепкував. Він ніяк не бажав вгамуватися та

весь час глузував, допитуючись, чи вона, часом, не знайшла браму до інших світів у буфеті чи, може, у коморі, яких у будинку було чимало. А надворі, як на лихо, стояла чудова погода, і весь цей час вони проводили на свіжому повітрі: купалися, рибалили, лазили по деревах або валялися у вересі. Одна лише Люсі не раділа з отих всіх забавок. Так тривало доти, доки знов не прийшла негода.

У той день з самого ранку дощило, і коли навіть опівдні не розвиднилося, діти вирішили, що нема чого робити, хіба що пограти у хованки просто в домі. Сьюзан випало шукати, тож, щойно інші кинулися врозтіч по будинку, шукаючи, де б їм сховатися, Люсі попрямувала до кімнати з шафою. Вона і не збиралася там ховатися, бо знала, що це лише змусить інших все пригадати їй та знову кепкувати з неї. Дівчинці лише кортіло ще разочок зазирнути всередину, бо їй вже здавалося, що казкова Нарнія, як і зустріч з фавном, їй наснилися. «У такому величезному домі має бути вдосталь потаємних закуточків, – вирішила Люсі. – Тож я встигну один-єдиний разочок зазирнути у шафу, а потім підшукати собі гарну схованку». Але щойно вона дійшла до шафи, як позаду почулися чийсь кроки, тож їй нічого не залишалось, як залізти всередину та зачинити за собою дверцята. Не щільно, бо ж вона знала, що немає нічого дурнішого, як власноруч замкнути себе у шафі, навіть якщо та шафа і не чарівна.

Так ось, ті кроки, що вона почула, належали ні кому іншому, як Едмунду. Він зазирнув у кімнату саме в ту мить, коли Люсі зникла у шафі. Одрозу ж йому спало на думку, а чи не пірнути услід за нею, але не тому, що він вважав шафу таким вже й чудовим місцем для схованки, а тому, що це давало чудову нагоду й надалі дражнитися щодо вигаданих мандрів у вигаданій країні. Він трохи прочинив двері. У глибині шафи бовваніли вже знайомі йому шуби, звідти тхнуло нафталіновими кульками; було темно й тихо, проте Люсі не видно було й сліду.

«Вона, мабуть, вирішила, що я – то Сьюзан, яка хоче її спіймати, – вирішив для себе Едмунд, – от і заховалася якнайглибше, затамувала дух і анічичирк». З тими думками він і плигнув углиб шафи, навіть грюкнув дверима, геть забувши про те, яка ж це дурна річ – замикає себе у шафі. Тепер, у непроглядній темряві, у пошуках Люсі йому довелося просуватися навпомацки. Утім, він гадав знайти її вже на наступному кроці і навіть здивувався, коли цього не сталося. Тоді він вирішив повернутися, щоб прочинити необачно зачинені двері та впустити світло. Але не знайшов дверцят. І це йому дуже не сподобалось. Він заметушився, намагаючи в темряві дорогу, і навіть дійшов до того, що голосно погукав: «Люсі, агов! Де ти?! Відгукнись!».

Навколо панувала тиша, та й сам Едмунд відчув, що його «агов» пролунало якось не так, як воно мало пролунати в шафі, а так, ніби він був надворі. І помітив, що якось зненацька похолоднішало, навіть підморозило, а потім побачив світло.

– Оце вже інша річ, – зауважив він, – напевно, двері відчинилися самі по собі!

Він одразу ж забув про Люсі й вирушив у напрямку світла, сподіваючись знайти відчинені двері шафи. Але замість того, щоб уже на наступному кроці опинитися в порожній вітальні, він, як виявилось, вийшов на лісову галявину з-під тіні гіллястої ялини у самісінькій хащі дрімучого пралісу.

Під ногами скрипів сухий наст, на ялиновому гіллі лежали замети. Над головою у височині жевріло блідо-блакитне небо – саме таке, яке можна спостерігати морозного зимового ранку. Попереду, поміж стовбурів дерев, займалася ранкова зоря, ясно-червона у прозорому повітрі.

Усе навкруги завмерло, ніби він був єдиною живою істотою на весь білий світ: ані пташки, ані звірятка, що порушили б білий спокій, – лише ліс простягнувся на всі сторони світу, куди б не кинути око.

Тільки тепер хлопчик пригадав, що він взагалі-то вирушав на пошуки Люсі; на мить йому стало навіть соромно за те кепкування з неї з приводу «вигаданої країни», яка насправді виявилась не вигаданою, а саме навпаки. Наступною його думкою було таке: якщо «вигадана» країна таки справжня, то і Люсі має бути десь неподалік. З цією думкою він щосили заволав:

– Люсі! Люсі! Я теж тут! Це я, Едмунд!

Проте відповіді не було.

– Певно, дуже образилась на мене, – вирішив Едмунд. І хоча йому було дуже не до вподоби визнавати власну помилку, але залишатися одному в цьому дикому, холодному, відлюдкуватому місці кортіло ще менше.

– Лу, я кажу, – почав він, – мені шкода, що я тобі не повірив, тепер я і сам бачу, що ти не обманювала. Годі дутися, виходь-но! Замиримось!

Відповіді, як і раніше, не було.

– От вже ці дівчиська! – мовив Едмунд сам до себе. – Сидить десь похнюпившись, але якщо вже образилась, то не пробачить ще довго, доки сама не забажає.

Він ще раз озирнувся навкруги і остаточно переконався, що варто забиратися звідси якнайшвидше, і вже хотів був повернутися назад, як раптом десь далеко у лісі почувся при-

тишений перегук дзвіночків. Він прислухався – звук ставав все ближче й ближче, і вже за мить перед його очима з'явилися дивовижні сани, запряжені двома північними оленями.

Олені були заввишки з шотландських поні. Їхнє густе хутро було таким яскраво-білим, що навіть сніг зблякнув порівняно з ним, а золочені крилаті роги виблискували у променях ранкового сонця так, наче над лісовим багаттям здіймалися іскри; червона шкіряна збруя була оздоблена дзвониками. Візником на санях сидів товстий гном, футів десь зо три на зріст, якщо стоячи. Закутаний у жупан із хутра північного ведмедя, він мав на потилиці полум'яно-червоний капелюшок із золоченою китичкою на довгому мотузку, що теліпався, як йому заманеться. А довжиною з ним могла змагатися лише огрядна борода, що вкривала гнома по самі коліна, слугуючи чимось на кшталт пледу. А от позаду візника у глибині саней на лаві височіла значно поважніша особа – то була вельми ставна дама, можна сказати, найставніша з усіх осіб жіночої статі, що доводилось бачити Едмундові на своєму віці. Вона так само була закутана у біле хутро по саму шию, а у руці тримала довгий рівний золотий жезл. Її голову вінчала золота корона. Що одразу кидалося в очі, то це білість її обличчя: воно було не блідим, а саме білим, як той сніг, або аркуш крейдованого паперу, або цукрова глазур; самі лише губи яскраво червоніли на тлі цієї неможливої білості. Напевне, таке обличчя можна було б вважати й красивим, якби не вираз гордовитості, крижаного холоду та жорстокості, що читалися на ньому.

А от загальне видовище відбулося як на диво: сани крутнулись та полетіли навпростець до Едмунда. Дзвоники дзенькали, гном ляскав батогом, а сніговий вихор здіймався у повітря з обох боків саней.

– Тпру-у-у, – наказала дама. Гном шпарко зупинив оленів, так, що вони присіли на задні ноги, але одразу ж випросталися та завмерли, наче вкопані, гризучи вудила і шумно дихаючи. У морозному повітрі їх віддих виривався з ніздрів, наче дим із труби.

– І що ж це воно таке, скажіть на милість? – мовила дама, втупивши в Едмунда суворий погляд.

– А це... це просто Едмунд, – дещо плутано пояснив Едмунд. Від її погляду йому було не по собі.

Дама насупила брови.

– Це так ти звертаєшся до королеви?! – ще суворіше спитала вона.

– Перепрошую, ваша величносте, не впізнав, – промимрив Едмунд.

– Не впізнав королеву Нарнії?! – вона аж збідлила. – Нічого, ще впізнаєш... впізнаєш і запам'ятаєш, та ще й надовго! А тепер відповідай хутко, що це таке?!

– Перепрошую, ваша величносте, – замолив Едмунд, не зовсім зрозумівши питання. – Я саме зі школи, тобто був у школі, але не прогуляю, а тільки гуляю, бо нині канікули.

Розділ 4

У мармеладному мареві

– Та що ж ти як той в'юн? Відповідай мені прямо – якої ти крові? – підвищила голос королева. – Якщо гном-переросток – то навіщо було голити бороду?

– Ні, ваша величносте, – заперечив вкрай переляканий Едмунд. – Я ще зовсім хлопчик, а у хлопчиків борода щось того... не росте.

– Хлопчик?! – вигукнула здивована королева. – Ти – син Адама?!

Едмунд стояв мовчки, побоюючись знову не бовкнути зайве, бо всі ті питання зовсім збили його з пантелику.

– ...Ще й недоумкуватий до того ж, – зітхнула королева. – Скажи нам нарешті, доки в нас не увірвався терпець: чи ти людина, чи ні?

– Так, ваша величносте, – не вдаючись до подробиць, підтвердив Едмунд.

– У такому разі хутко відповідай: як тобі вдалося прошмигнути до наших володінь?

– Я просто пройшов крізь шафу, ваша величносте.

– Через яку таку «шафу»?

– Звичайну платтяну шафу. Я відчинив у шафі двері та раптом опинився тут, ваша величносте, – знизав плечима Едмунд.

– Ага! – промовила королева, скоріше відповідаючи на якісь свої думки, аніж звертаючись до Едмунда. – Двері. Прохід зі світу людей. Отже, це не вигадка. Але ж через ті двері усі наші зусилля можуть піти нанівець. Та нічого, він тут один, з одним я легко впораюсь...

Із цими словами вона підвелася, глянувши Едмунду просто в очі. Очі її спалахнули вогнем, вона здійняла свій жезл і... Едмунд, що з переляку аж заляк, уже приготувався до найгіршого, та раптом, коли він розпрощався з життям, вона змінила гнів на милість.

– Нещасне моє дитя, – мовила вона, і навіть її голос полагіднішав, – ти, певно, зовсім змерз! Мерщій до мене, сідай-но у сани поруч зі мною, я вкрию тебе своєю мантиєю, і ми з тобою файно побалакаємо!

Хоч як не до серця припали Едмунду її слова, та довелося підкоритися. Він сів у сани біля її ніг, а вона вкутала його зборками своєї хутряної мантиї.

– Може, гарячого напою? – запропонувала королева. – Такого, що зігріває?

– Так-таки, так, – швиденько погодився Едмунд, бо від холоду він тільки й міг, що цокотіти зубами.

Де не вискіпалась, зі зборок пишного королівського вбрання з'явилася маленька, нібито мідна, пляшечка. Королева простягла руку і капнула щось із неї на сніг коло саней. У повітрі саянула крапля, яскрава, мов той діамант. І що ж? Щойно вона торкнулася снігу, як почулося шипіння, та звідкілясь нізвідки з'явилася дорогоцінна чаша, повна якогось гарячого напою. Над чашею здіймалася хмаринка пари. Виширившись у подобі на усмішку, гном підняв чашу та з уклоном простягнув її Едмунду. Той зробив лише ковток і одразу почувся краще. Такого солодкого, пінного та густого напою, що зігрівав би до кінчиків пальців, йому досі куштувати не доводилося.

– Негоже за питвом забувати про їжу, – зауважила королева. – Побажай, чого тільки заманеться!

– Чогось такого заморського, ваша величносте, – замріявся Едмунд. – От мармеладу було б до ладу.

Ще одна крапля викотилася з пляшечки на сніг, і одразу ж на тому місці, куди вона впала, вигулькнув барвистий округлий, як таріль, пакуночок, стягнутий зеленою шовковою стрічкою, у якому виявилось декілька фунтів найліпшого у світі мармеладу. Кожний наступний шматочок був солодшим за попередній і ніби сам собою зникав у роті. Ніколи у своєму житті Едмунду не доводилося куштувати нічого смачнішого за той мармелад. Тепер йому було і тепло, і солодко – він аж очі примружив.

Поки він порався з мармеладом, королева не припиняла його розпитувати. Певний час Едмунд ще пам'ятав, що неввічливо розмовляти з повним ротом, та невдовзі він не зважав на такі дрібниці та думав тільки про те, як скоріше напхати б собі рота солодощами. Та що більше він їх з'їдав, тим дужче йому кортіло ще та іще, тож ані хвилинки замислитися над тим, чому королева ставить так багато питань, він не мав. Хлопчик швиденько виклав їй усе, що знав: і що в нього є брат та дві сестри, одна з яких уже побувала в Нарнії, де зустріла фавна, і що жодна жива душа у людському світі, окрім них самих, про Нарнію навіть і не чула. А от що найбільш зацікавило королеву, то це звістка про те, що їх аж четверо, і вона декілька разів перепитувала: «Ти певен, що вас саме четверо? Двоє синів Адама та дві доньки Єви, не більше і не менше?» На що Едмунд, з повним ротом мармеладу, кожного разу повторював: «Так, я ж вам казав», – і навіть забував додавати «ваша величносте», та королева, здавалося, цього вже й не помічала.

Нарешті Едмунд упорався з солодощами і тепер сумно споглядав спорожнілий пакуночок, сподіваючись, що йому от-от запропонують ще. Та королева, яка чудово здогадувалася про його потаємні бажання (кому, як не їй, було знати, що мармелад той не звичайний, а чарівний, тож варто лише раз його скуштувати, як закортить іще та іще, і, коли б дати бідолашному волю, той буде їсти і їсти його доти, доки не лусне), не збиралася більше потурати Едмундовій слабкості. Натомість звернулася до нього з такими словами:

– Дитинко моя, мені б дуже хотілося познайомитися з твоїм братом та сестрами якось ближче. Чи не приведеш ти їх до мене?

– Можу спробувати, – Едмунд промовисто глянув на спорожнілий пакуночок, де щойно були солодоші.

– От якщо б ти якось іще раз – звичайно, разом із ними – завітав до нас у гості, тоді б я знала, чим вас частувати. А нині – облиш, чари діють одразу і лише раз. Ось у мене вдома – то вже інша справа...

– Чому б тоді нам не завітати до вас просто тепер? – нахабно поцікавився Едмунд. Спочатку, коли він залазив у сани до королеви, він дещо побоювався, щоб вона його не завезла кудись не туди, та після чудо-мармеладу усі його страхи здавалися геть примарними.

– Мій чарівний дім – казкове місце для усіляких чарів, – погодилася королева, – він припав би тобі до смаку! Там є цілі кімнати, де навіть стіни і ті – не мармурові, а мармеладні. До того ж, своїх діточок у мене немає, тож мені дуже став би у пригоді хлопчик, з якого я могла б виростити справжнього спадкоємця-короленка. Після моєї смерті він наслідував би престол Нарнії. А доти він би носив золоту корону та ціліснінькими днями, з ранку до вечора, тільки б те і робив, що байдики бив та ласував мармеладом. Дивлюсь я на тебе і бачу, що саме ти – найвродливіший і найкмітливіший юнак з усіх, кого я зустрічала в наших краях. Тож саме тебе з нашим великим задоволенням я би і призначила принцом, та тільки не тепер, а дещо пізніше, коли ти приведеш перед мої очі усіх.

– Шому б не жараж? – прошамкав у відповідь Едмунд. Обличчя його розчервонілося, губи та пальці злипалися від солодошів. Чесно кажучи, як би там не нахваляла його королева, він у цю мить аж ніяк не був схожий ані на красеня, ані на розумника.

– Якщо ми попрямуємо туди просто зараз, – терпляче розтлумачила королева, – я не познайомлюсь ані з твоїм братом, ані з сестрами, а мені від того було б дуже прикро. Звичайно, я хотіла б бачити тебе принцом, а з часом, якщо гарно поводитимешся, і королем. Та зрозумій, що короля робить його почет, тож я зобов'язана зробити твоїх родичів придворними: брата – герцогом, а сестер – герцогинями.

– Ой, та що в них такого особливого! – відмахнувся Едмунд. – До того ж, я можу привести їх іншим разом.

– Так-то воно й так, – не сперечалася королева, – та є одне «але»: варто тобі потрапити до мене у гості, як, скоріш за все, ти геть про них забудеш. Тобі буде так добре, що кращого й бажати не захочеш: тож з якого дива тобі має спасти на думку плентатись бозна-куди хтозна за ким? Ні-ні! Доведеться тобі вирушати в дорогу, не гаючи ані хвилинок, щоб уже завтра зрання познайомити їх зі мною. А без них можеш і не повертатися, зрозуміло?

– Я ж навіть не жнаю шляху назад, – насилу розліплюючи липкі губи, простогнав Едмунд.

– Немає нічого легшого, – усміхнулася королева. – Бачиш отой ліхтар? – Вона ткнула своїм жезлом у напрямку ліхтарного стовпа, де незадовго до цього Люсі зустріла фавна. – За ним пролягає шлях у країну людей. А тепер подивись отуди, – вона вказала у протилежному напрямку. – Чи бачиш ти два низенькі пагорби, що лише трохи здіймаються над верхівками дерев?

– Начебто бачу, – промимрив Едмунд.

– Дім мій стоїть між тими двома пагорбами. Тож наступного разу варто тобі лише знайти ліхтарний стовп, а звідтіля лісова стежка сама виведе тебе до моєї хатинки. Та не забудь привести з собою інших – бо інакше ти нас дуже розгніваєш.

– Я зроблю усе можливе, – запевнив її Едмунд.

– Саме так, а до того, – улесливо додала королева, – чому б нам не зробити наше знайомство нашою спільною маленькою таємницею? Зробимо їм невеличкий сюрприз! Просто приведи їх до двох пагорбів. Такий кмітливий хлопчик має вигадати, як їх умовити, а як

побачите мій дім – тільки-но вголос скажи: «Нумо подивимось, хто тут живе» – чи щось таке. Я певна, що так буде якнайкраще. Якщо твоя сестра зустріла одного з балакунів-фавнів, вона, либонь, наслухалася про мене усякого – усяких гидких речей, через які вона страхатиметься мене. Знаєш, оті фавни як розведуть теревені, чого хочеш набазікають, отже...

– Будь ласка, будь ласка, – не дуже ввічливо заскиглив Едмунд, – можна мені ще хоча б один-єдиний кусник мармеладу в дорогу?

– Ні-ні, – усміхнулася королева, – доведеться тобі трішки зачекати.

Жестом вона наказала гному рушати, і вже здаля махнула Едмунду рукою та вигукнула:

– Наступного разу! Наступного разу! Не забудь! Повертайся якнайскоріше!

Дивлячись услід саням, Едмунд почув, як його хтось гукає, і, озирнувшись, побачив Люсі, що лісом прямує навпростець до нього.

– О, Едмунде! – зраділа вона. – І ти теж тут! Як же це чудово! Тому що тепер вже...

– Гаразд, – обірвав її Едмунд. – Ти мала рацію: шафа й справді чарівна! Якщо тобі потрібні вибачення, то я навіть готовий вибачитись. Утім, де ти була? Я тебе всюди шукав!

– Коли б я знала, що ти підеш за мною, я б зачекала, – виправдовувалась Люсі. Вона була занадто схвильована і не помітила дратівливості Едмунда та його геть розпашілого та нібито незнайомого обличчя. – А ми обідали з любим паном Тумнусом, фавном, і з ним все гаразд. Біла Відьма нічого не зробила йому за те, що він мене відпустив, тож він вважає, можливо, вона про те нічого не дізналася, і, варто сподіватися, тепер усе буде добре.

– Біла Відьма? – обірвав її Едмунд, якому зненацька стало зле. – Хто це?

– Цілком жаклива особа, – пояснила йому Люсі. – Вона називає себе королевою Нарнії, хоча, насправді, у неї нема на те ніякого права, і тому всі фавни, друїди, наяди, гноми та звірятка, принаймні, усі хороші створіння, ненавидять її усією душею. Вона може обертати людей на каміння і робити усілякі інші жакливі речі. Це вона навела на Нарнію одвічну зиму, у якій ніколи, ніколи – тільки уяви собі! – не настає Різдво. Вона роз'їжджає по країні у санях, запряжених оленями, із жезлом у руці та короною на голові.

Едмунд і до того почував себе чи то млосно, чи то тоскно від усіх тих солодошів, а тепер ще й почув, що, здається, затоваришував із небезпечною злодійкою, і йому стало і зовсім ніяково. Та попри всі слова, він марив мармеладом і ладен був на все, аби дістатися до нього знов.

– Хто розповів тобі усю цю маячню про Білу Відьму? – про всяк випадок поцікавився він.

– Пан Тумнус, фавн. Я вже про нього розповідала, – відповіла Люсі.

– Не можна вірити тому, про що базікають фавни, – немовби знаючи про фавнів набагато більше за Люсі, розсудливо промовив Едмунд.

– Звідки ти знаєш? – обурилася Люсі.

– Це всі знають, – відповів Едмунд, – у кого хочеш спитай! А тепер ходімо – скільки можна стирчати тут у снігу... Час додому!

– І справді, – погодилася Люсі. – Ах, Едмунде! Як добре, що ти теж сюди потрапив. Тепер усі повірять у Нарнію. Оце буде весело!

Едмунд промовчав – йому було зовсім не весело. Тепер доведеться йому визнати при вселюдно, що даремно він глузував із Люсі і що правда на її боці; а до того ж – він був впевнений – усі стануть на бік фавнів та звіряток, а він же ж однією ногою вже стояв... на боці Чаклунки. Він ще не знав, що казати і як зберегти їх спільну з Чаклункою таємницю, коли зайде мова про Нарнію.

У таких роздумах минула більша частина шляху, і ось навколо вже не глиця та дерева, а хутрянні пальта, а ще за мить вони вийшли з шафи і опинилися у порожній кімнаті.

– Послухай-но, Едмунде, з тобою все гаразд? Вигляд у тебе геть жалюгідний! Чи ти, бува, не захворів? – побачивши його у світлі, стривожилася Люсі.

– Усе гаразд! – буркнув Едмунд, хоча насправді то була брехня, бо від солодошів йому ставало все гірше й гірше.

– Ходімо, – покликала його Люсі, – пошукаємо інших. Нам є, що їм розповісти! Які чудові пригоди чекають на нас тепер, коли ми знову всі разом!

Розділ 5

Знову по цей бік шафи

Оскільки гра у хованки тривала, Едмунд та Люсі відшукали інших не одразу. Але нарешті всі зібралися в довгій кімнаті, де стояли лицарські обладунки, і тут Люсі наче прорвало.

– Пітере! Сьюзан! Усе це правда! Едмунд теж бачив! Там, по той бік шафи, ціла країна! Саме там ми з Едмундом випадково натрапили одне на одного у самісіньких хащах тамтешнього лісу. Едмунде, скажи їм!

– Справді, розкажи нам, Ед, – підтримав її Пітер.

І тут ми дісталися до одного з найбридкіших випадків у всій нашій історії. Едмунд і до цієї хвилини почувався досить кепсько, його нудило та баламутило, до того ж дуже дратувало те, що Люсі таки казала правду, а він, Едмунд, помилявся. Але він досі не вирішив, як йому бути і що казати. Та коли Пітер звернувся до нього з прямим запитанням, він не вигадав нічого кращого, аніж зважитись на найкапосніший та найогидніший вчинок, на який тільки був здатен у цих обставинах, – він скривдив Люсі брехнею.

– Та розповідай-но, Ед, не мовчи! – підштовхнула його Сьюзан.

Едмунд зневажливо подивився на Люсі, ніби був дорослішим й мудрішим за неї (хоча насправді різниця складала не більше за рік), потім паскудненько гигикнув і сказав:

– Та про що тут розповідати? Ми з Люсі грали разом, тому я й робив вигляд, нібито вся ця казкова країна справжня. Звісно, навмисно, заради жарту. Нічого такого, зрозуміла річ, там немає і бути не може.

Бідолашна Люсі лише кинула на Едмунда красномовний погляд та вискочила з кімнати. Едмунд, який, у свою чергу, з кожною хвилиною відчував себе все більш і більш кепським хлопчиськом, одразу ж вирішив розвинути те, що вважав своїм успіхом, і додав:

– Ось, самі бачите! Що за гедзь її вкусив? Сама біда з тією малечою – завжди вони...

– Послухай, – не дуже чемно обірвав його Пітер, – краще помовч! Ти дуже огидно поводишся з Люсі відтоді, коли почалася уся ця маячня з шафою: то ти робиш вигляд, ніби беззастережно довіряєш їй і навіть потураєш її вигадкам, а раптом дражнишся. І все це ти робиш навмисно, із самої капості та й годі.

– Але ж ми всі розуміємо, що то все дурниці й нісенітниця, – заперечив на своє виправдання Едмунд.

– Так-то воно так, – погодився Пітер, – але річ не в тому. Коли ми залишали батьківський дім, Лу була цілковито здоровою, а тут із нею коїться щось дивне: чи то в неї щось із головою, чи то вона стає невиправною брехухою. Хоч там як, з чого це ти вирішив, що кепкувати та знущатися з неї одного дня та заохочувати іншого – це слушна думка?

– Я думав... думав... – промимрив Едмунд, спішно вигадуючи, що ж саме він думав, але так і не знайшовся, що відповісти.

– Та нічого ти не думав, – тільки й махнув рукою Пітер. – Чинити капості не думаючи – оце ти вмієш: згадай, ти завжди принижував усіх, хто молодший за тебе, – це було помітно ще у школі.

– Облиште вже, хлопці! – втрутилася Сьюзан. – Сваркою суперечки не вирішиш! Ходімо-но шукати Люсі!

Не дивно, що коли Люсі нарешті було знайдено, всі помітили, що в неї заплакані очі. А от втішити її було нікому та й нічим, бо щоб їй там не казали – вона, знай, твердила своє.

– Мені байдуже, що ви там про мене думаєте: можете скаржитися Професору, можете написати матусі – взагалі, робіть що завгодно, я знаю одне: там, у надрах шафи, є ліс, у лісі я зустріла доброго фавна, а ви тут – злі, злі, злі... Тож краще я б залишилася там!

Вечір видався жахливим. Люсі страждала на самоті. Так само наодинці залишився й Едмунд, який уже підозрював, що з його чудовим задумом не так гарно все складається, як гадалося. Двоє інших дітлахів були не на жарт схвильовані станом здоров'я Люсі: чи вона не з'їхала з глузду? І ще довго вони радилися з того приводу у коридорі, навіть коли Люсі пішла в ліжко. Зрештою, наступного ранку вони вирішили поділитися сумнівами з Професором. «Якщо буде потреба, себто, якщо з Люсі справді не все гаразд, він напише листа батькові, – вирішив Пітер. – Самим нам ради тому не дати». І з цими думками вони постукали у двері професорського кабінету:

– Що ж, заходьте, – запросив їх Професор, вказавши на стільці, і приготувався слухати. Він слухав, склавши разом пучки, і жодного разу не перервав їхньої розповіді. Потім помовчав, прокашлявся і мовив таке, чого вони аж ніяк не очікували почути з професорських вуст:

– З чого ви вирішили, – поцікавився він, – нібито розповідь вашої сестри – це вигадки?

– Так, але ж... – почала була Сьюзан та враз осіклася. З Професорового обличчя було помітно, що його цікавість цілковито серйозна і йому не до жартів. Сьюзан швиденько зібралася з думками.

– ...але ж Едмунд стверджує, що то була така гра: хто краще вигадася, щоб йому повірили.

– Ось воно що... Саме це й заслуговує найприскіпливішої уваги, – зазначив Професор. – Вибачте мені, але кого ви вважаєте чеснішим: сестру чи брата?

- Отож-бо й воно! – обізвався Пітер. – Досі я, не вагаючись, сказав би, що Люсі.
- А ти як гадаєш, моя люба? – звернувся Професор до Сьюзан.
- А я, – не вагаючись, відповіла Сьюзан, – я вважаю так само. Але погодьтесь: цей ліс у шафі, а в лісі – фавн... Щось не дуже схоже на правду...
- Так далеко мої знання не сягають, – визнав Професор. – Але якщо чесну людину звинувачують у брехні – це конче серйозно, це вже дуже серйозне звинувачення.

– Нас не стільки непокоїть те, що вона каже неправду, скільки те, що насправді вона каже правду, – розтлумачила Сьюзан.

– Ви мали на увазі, що вона – несповна розуму? – не знітився Професор. – З'ясувати це щонайпростіше: достатньо пильно придивитися до неї та побалакати про щось стороннє.

– Отже... – запнулася Сьюзан. Вона і уявити не могла, щоб доросла людина розмірковувала таким чином, і дещо розгубилася.

– Логіка! – тим часом продовжував Професор, звертаючись більш до себе, аніж до слухачів. – Чому їх тільки навчають у сучасних школах? Існує три вірогідності: або ваша сестра – брехуха, або вона божевільна, або вона каже правду. Розглянемо їх по черзі: ви впевнені, що вона не бреше, і, вочевидь, вона не божевільна. Тож залишається одне: до появи інших свідчень визнати, що вустами вашої сестри говорить істина.

Сьюзі кинула на нього допитливий погляд – судячи з виразу обличчя, кепкувати з них Професор нібито не збирався.

– Але як таке може бути? – здивувався Пітер.

– Може бути «що»? – у свою чергу, не зрозумів Професор.

– З одного боку, – почав розмірковувати вголос Пітер, – якщо все те, що бачила Люсі, насправді існує, чому ж тоді не бачать того інші, коли потрапляють у шафу? Ми ж разом усе там роздивились і нічогосінько не знайшли – це визнала навіть сама Люсі.

– І що з того випливає? – скинув брів Професор.

– Та як же, сер? Якщо якісь речі існують, то вони існують у певному місті у певний час, незалежно від нашого бажання...

– Та невже? – закинув Професор.

На цей раз Пітер не знайшовся, що відповісти. Натомість сказала Сьюзан:

– Але ж у Люсі просто не було часу зникнути кудись надовго, навіть якщо і було б куди. Вона вибігла з кімнати за якусь хвилинку услід за нами. А з її слів вона була відсутня принаймні годину, та ще й не одну.

– Саме це й доводить вірогідність історії, – кивнув Професор. – Якщо у цьому домі – а треба визначити, що цей дім – незвичайний, де я й сам знаю далеко не все, – дійсно є хід до іншого світу, тобто якщо припустити, що ваша сестра повернулася саме звідти, то я не здивуюсь тому, що там час плине якось інакше, ніж у нас, і тому, скільки б вона там не була, до нашого часу це ніякого відношення не має. З іншого боку, мені щось не віриться, щоб дівчинка у її віці отак узяла та самотужки вигала таку *своєчасну* дрібничку. Якщо б у неї на меті і справді було би ввести вас в оману, вона, напевне, подбала б і про те, аби надати своїй історії більшої вірогідності. А для того тільки й треба було – чим довше просидіти у шафі до того, як вийти до вас розповідати казки.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.